

Checklist schoolkeuze voor ouders

Waarom deze checklist en hoe kunt u deze gebruiken?

Deze checklist is opgesteld voor en door ouders. Doel: ouders van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften handvatten bieden bij de keuze van een basisschool of een school voor voortgezet onderwijs.

De checklist kan u helpen helder te krijgen of de beoogde school voldoet aan voorwaarden en kenmerken die voor u en uw kind belangrijk zijn. U kunt met de checklist in de hand verschillende informatiebronnen van school bestuderen, zoals de schoolgids, de website van de school en het schoolondersteuningsprofiel*. Hierin staat welke ondersteuning de school kan bieden en hoe dat wordt georganiseerd.

U kunt de checklist ook gebruiken bij een kennismakingsgesprek of een rondleiding door de school.

Sommige vragen kunt u opzoeken of rechtstreeks stellen. Voor andere vragen moet u 'tussen de regels door lezen' of luisteren naar ervaringen van andere ouders, leden van de medezeggenschapsraad, ouderraad of leerlingen.

Opzet en inhoud

Allereerst vindt u in de checklist informatie over algemene zaken: faciliteiten, ouderbetrokkenheid, schoolregels en dergelijke. Vervolgens wordt ingezoomd op diverse stoornissen, zoals PDD-NOS, dyslexie, dyscalculie en ADHD. Tot slot vindt u een lijst met veelgebruikte termen uit deze checklist. Deze termen zijn in de tekst voorzien van een sterretje*.

Algemene faciliteiten

- Gebruikt de school *protocollen* zoals bijvoorbeeld een protocol voor medische handelingen, een dyslexieprotocol en een pestprotocol?
- Zijn er *vakleerkrachten* op de school? Zo ja: welke (bijvoorbeeld gym, handvaardigheid, muziek)?
- Zijn er *specialisten in de school* werkzaam? Denk aan: (motorische) remedial teacher, leesspecialist of taalcoördinator, rekenspecialist/rekencoördinator, intern begeleider of zorgcoördinator (VO).
- Op welke manier maakt de school gebruik van *externe deskundigen*? Denk aan: een schoolbegeleidingsdienst, preventieve ambulante begeleiding vanuit het speciaal basis-onderwijs, externe begeleiders voor lezen/rekenen, huiswerkbegeleiding, trainers sociale vaardigheid/ weerbaarheid en faalangstreductie, diagnostici zoals schoolpsycholoog of orthopedagoog.
- In hoeverre is de school *toegankelijk* voor leerlingen met fysieke beperkingen (denk aan rolstoelen e.d.)? Is er bijvoorbeeld een lift aanwezig?
- In hoeverre is de school *overzichtelijk, veilig en rustig ingericht*? Denk aan: akoestiek, overzichtelijkheid van het gebouw, meubilair, inrichting van het schoolplein, verkeersveiligheid rondom de school.
- Hoe zijn de *faciliteiten* in de klaslokalen? Denk daarbij aan de grootte van het lokaal, ventilatie, zonwering.
- Hoe groot is een gemiddelde groep op school? Zijn er combinatieklassen of juist niet.
- Welke rol speelt het *vervoer* thuis-school? Denk aan: tijd, afstand, vervoermiddel (lopend, fiets, auto, openbaar vervoer of taxi(busje)) en route (druk, overzichtelijk, eenzaam).
- Welke *persoonlijke factoren* spelen mee? Denk aan: levensovertuiging, bekenden op school of kinderopvang/familie dichtbij.

Ouderbetrokkenheid

Op individueel niveau: Hoe wordt de betrokkenheid van de ouders concreet gemaakt?

- Zijn er punten opgenomen over ouderbetrokkenheid in het ondersteuningsprofiel en de schoolgids?
- Worden ouders als *educatieve partner** betrokken bij de school? Educatief partnerschap is de opvatting dat opvoeding en onderwijs een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van school en ouders.
- Hoe worden ouders betrokken bij:
 - het signaleren van mogelijke problemen met hun kind?
 - het zoeken naar het juiste zorgaanbod?
 - het opstellen en evalueren van het ontwikkelingsperspectief?
- Op welke wijze kunnen ouders *contact* zoeken met de school (intern begeleider/zorgcoördinator, leerkracht/docent, directie/afdelingsleider) in geval van vragen of problemen? Zijn er afspraken vastgelegd die gelden voor de gehele school?
- Op welke wijze kunnen ouders leerkrachten informeren over de problematiek van hun kind en de juiste aanpak voor hun kind (vanuit hun *ervaringsdeskundigheid*)?
- Respecteert de school de verantwoordelijkheid van ouders met betrekking tot keuzes rondom eventuele *behandeling en medicatie*?

- Krijgen ouders *verslagen* van gesprekken met leerkracht/mentor/begeleider? Worden afspraken in deze verslagen genoteerd? Krijgen ouders een kopie van het verslag met de gemaakte afspraken?
- Neemt de school *direct en consequent contact* op met ouders in geval van incidenten, spijbelen, het signaleren van leer- en/of gedragsproblemen etc.? Zijn hier afspraken over die gelden voor de hele school?
- Hoe worden ouders betrokken bij *zorgbesprekingen* over hun kind? Mogen zij daar aan deelnemen? Wordt ouders toestemming gevraagd voor het houden van een zorgbespreking over hun kind?
- Is er schoolbeleid over hoe ouders betrokken worden bij beslissingen en activiteiten van de school?

Medezeggenschap

- Hoe actief zijn de ouders binnen de Medezeggenschapsraad (MR)?
- In hoeverre worden de ouders (die lid zijn van de MR) betrokken bij het opstellen van het *ondersteuningsprofiel*? (beschrijving van wat door de school geboden wordt aan basis- en extra ondersteuning voor de leerlingen)
- Hebben ouders uit de MR van deze school zitting in de ondersteuningsplanraad* van het samenwerkingsverband*?
- Hoe kunnen ouders van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben hun *belangen behartigen* in de MR?

Schoolcultuur, regels en voorzieningen

- Is er merkbare *betrokkenheid en bewogenheid* met leerlingen in het algemeen en met zorgleerlingen in het bijzonder?
- Worden zorgleerlingen getolereerd of zijn ze van harte welkom?
- Is er een *zorgpas* bij een gedrag- of leerstoornis waarin staat welke voorzieningen of dispensaties voor leerlingen met een specifieke stoornis van toepassing zijn (VO)?
- Is er in de pauzes of in de tussenuren een volwassene aanwezig die op de hoogte is van de problematiek van de kinderen met wie afspraken zijn gemaakt? Kan een kind hier altijd op *terugvallen* als hij/zij een probleem ervaart?
- Wordt er in de lessen aandacht besteed aan *acceptatie* van verschillen tussen leerlingen? Denk aan: lessen sociaal-emotionele ontwikkeling, mentorlessen of lessen godsdienst en levensbeschouwing.
- Zijn er *regels voor gedrag* vastgesteld op school? Welke regels zijn dit?
- Gelden deze regels in alle groepen en op alle plaatsen in de school?
- Houden alle personen (volwassenen en leerlingen) in en rondom het schoolgebouw zich aan deze regels? Hoe wordt dit in de gaten gehouden en wat gebeurt er als men zich er niet aan houdt?
- Kunnen de regels worden aangepast voor kinderen met een specifieke zorgbehoefte?
- Wordt er rekening gehouden met de individuele mogelijkheden/beperkingen van leerlingen bij het handhaven van de schoolregels?
- Wordt er in de klas inzichtelijk gemaakt wat er op welk moment van de hele klas en van de individuele leerling verwacht wordt? Denk aan: dagritmekaarten, weektaken en dergelijke.

- Wordt er bij het *straffen* rekening gehouden met de specifieke beperkingen van kinderen? Zo ja, op welke wijze?
- Hoe is de *lesdag* opgebouwd? Is er een continuooster, hoe lang duren de lessen, zijn er blokken, is er een vast of wisselend rooster (VO)?
- Bestaat de mogelijkheid van *huiswerkbegeleiding of bijles* op school? Zo ja, hebben de huiswerkbegeleiders ervaring met leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben?
- Welke mogelijkheden zijn er voor de leerling om het schoolgebouw, de leerkrachten/mentor en/of de leerlingen te *leren kennen* voor de overstap wordt gemaakt?

Deskundigheid van het schoolteam

- Op welke manier wordt op deze school aandacht besteed aan *deskundigheidsbevordering* van het schoolteam? Welke onderwerpen zijn recent aan bod gekomen en wat zijn de plannen voor deskundigheidsbevordering voor de komende tijd?
- Zijn de teamleden allemaal generalist (houden zich bezig met de hoofdlijnen) of zijn er leerkrachten binnen het team die zich *gespecialiseerd* hebben in bijvoorbeeld gedrags- en/of leerproblemen? In hoeverre ondersteunen die specialisten leerkrachten die niet gespecialiseerd zijn?
- Wat zijn de *ervaringen* van de school met leerlingen met dezelfde zorgbehoefte of stoornis? (hoeveel ervaring en positieve/negatieve ervaring)

Informatievoorziening en overdracht

- Hoe worden de groepsleerkrachten/vakdocenten door de intern begeleider/mentor geïnformeerd? En op welke wijze werken zij samen over zaken als actuele bijzonderheden, *handelingsplannen** en het *ontwikkelingsperspectief**? (Ontwikkelingsperspectief is de inschatting van ontwikkelingsmogelijkheden van een leerling voor een langere periode.)
- Hoe verloopt de *overdracht* naar het vervolgonderwijs of naar een andere school?
- Wat zijn de ervaringen van leerkrachten en andere ouders met de *overgang* van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben naar of van een andere school?
- Maakt de school gebruik van een digitaal *ouderportaal*? (Hierin kunnen ouders via internet informatie vinden over het huiswerk/overhoringen, cijfers, ouderavonden en dergelijke).
- Zijn er (digitale) mogelijkheden voor ouders tot *contact* met intern begeleider/mentor/leerkracht/docent etc.?

Schoolbeleid

- Hoe is het *privacybeleid* op deze school? Denk aan: de (digitale) opslag van handelingsplannen, hoe lang deze worden bewaard e.d.
- Is het privacybeleid vastgelegd op papier?
- Hoe wordt op deze school omgegaan met *geschillen* tussen ouders, externe deskundigen en school?

Checklist per stoornis

Autisme spectrum stoornissen (ASS) zoals Asperger/MCDD/PDD-NOS

- Welke specifieke kennis is er op school aanwezig over ASS? Denk aan een leerkracht die veel weet over bijvoorbeeld PDD-NOS of Asperger, aan cursussen/bijbscholing op dit terrein die het hele schoolteam heeft gevolgd, etc.
- Is de school erop gericht om de leerling zo *normaal* mogelijk te laten functioneren, of wil de school de leerling zo *goed en gelukkig* mogelijk laten functioneren?
- Welke maatregelen heeft de school genomen en welke afspraken/voorzieningen zijn er op school om leerlingen met ASS een passende plek te bieden? Bijvoorbeeld:
 - Welke maatregelen zijn genomen om omgevingsprikkels te beperken?
 - Zijn er prikkelarme werkplekken/lokalen? Of krijgen de leerlingen een vaste plek in alle lokalen (VO)?
 - Is er een prettige time-outplek, waar de leerling uit eigen initiatief naar toe kan gaan om rust te krijgen (dus niet alleen een strafkamertje)?
 - Is er de mogelijkheid tot regelmatig contact op een dag tussen de leerling en de eigen mentor of een andere vaste contactpersoon/begeleider (VO)?
 - Wisselen de leerlingen of juist de docenten van lokaal (VO)?
 - Is er beleid waarbij veranderingen in rooster, docenten, regels of speciale dagen (excursies) ruim van tevoren bij de leerling worden aangekondigd en krijgt de leerling ruimte om deze veranderingen te verwerken?
 - Is er duidelijkheid met betrekking tot de structuur in de dagopbouw en de regels die tijdens alle lessen worden gehanteerd? Wordt deze structuur ook gehandhaafd?
 - Is er ruimte voor vrijstelling van bepaalde activiteiten (bijvoorbeeld bioscoopbezoek) of voor het aanpassen van groepsopdrachten?
- Voor meer begaafde leerlingen: krijgt de leerling voldoende lesstof op zijn niveau aangeboden? Op welke manier?
- Mag de leerling zijn specifieke belangstelling op school gebruiken om gemotiveerd te blijven? Bijvoorbeeld modeltreinen of Mario inzetten bij handvaardigheid, programmeren, rekenen of topo.
- Is er iets op deze school dat echt belangstelling of motivatie bij uw kind wekt? Denk aan extra aandacht voor techniek, creatieve vakken, muziek of sport.
- Wordt informatie en instructie vaak klassikaal gegeven? Of moet er veel individueel of juist in groepjes worden uitgezocht en uitgewerkt?
- Hoe groot is de school? Is het overzichtelijk? Zijn er aparte locaties of afdelingen per niveau of voor onderbouw- en bovenbouwleerlingen? Zijn er aparte schoolpleinen, ingangen, kapstokken, kluisruimtes of fietsenhokken?
- Zijn er vrije uren bij lesuitval of wordt dit op een andere manier opgevangen?
- Mogen leerlingen tijdens vrije momenten het schoolterrein verlaten? Hoe is het toezicht geregeld?
- Hoe wordt het huiswerk opgegeven? Moeten de leerlingen zelf hun agenda bijhouden of is er een klassen- of digitale agenda?
- Is er vanuit de school begeleiding bij het leren plannen van huiswerk?

Dyslexie

- Welke specifieke kennis is er op school aanwezig over dyslexie en de vroegtijdige signalering hiervan? Denk aan een leerkracht die veel weet over dyslexie, aan cursussen/bijscholing die het hele schoolteam heeft gevolgd, etc.
- In hoeverre wordt er op deze school gewerkt met het Protocol Leesproblemen en Dyslexie* (een handreiking voor leerkrachten) voor basis- of voortgezet onderwijs?
 - Worden uitsluitend de meetmomenten uit het protocol gebruikt (bijvoorbeeld de 'herfstsignalering'), of worden ook de in het protocol genoemde interventieperiodes (= begeleiding) gevolgd? (zie het stappenplan in het protocol).
 - Is het protocol iets dat alleen door de intern begeleider/zorgcoördinator wordt gebruikt of is het protocol in elke klas aanwezig en wordt het ook door de leerkracht/leraar gebruikt?
 - Wordt het protocol door de hele school gebruikt, dus op de basisschool niet alleen in groep 3-4, maar óók in de kleuterbouw en óók in groep 5-8?
 - Heeft het schoolteam een implementatietraject gevolgd voor de invoering van het Protocol Leesproblemen en Dyslexie?
- Welke voorzieningen zijn er op de school om leerlingen met dyslexie een passende onderwijsplek te bieden?
 - Compenserende maatregelen. Denk aan het gebruik van technische hulpmiddelen zoals Daisyspeler, Sprint-plus, Kurzweil. Maar ook aan vergrote teksten, of tijdverlenging bij proefwerken.
 - Dispenserende maatregelen. Denk aan minder oefenwerk hoeven maken, geen onverwachte leesbeurten in de klas en dergelijke.
 - Geldt dit alleen voor het oefenen of ook voor de toetsen?
- Welke investering wordt er van ouders verwacht als het gaat om bijvoorbeeld het inscannen en bewerken van lesmateriaal? Let op: soms doet de school dit, soms is er een scangroepje en soms moeten ouders veel zelf doen.
- In hoeverre wordt er gebruik gemaakt van (digitale) mogelijkheden om lesstof visueel te maken? Denk aan foto's of filmpjes bij biologie, geschiedenis of natuur(kunde), of praktijklessen.
- Kan er dyslexiebehandeling op school plaatsvinden? Of moet dit buiten school, of zelfs na schooltijd?
- Is er aandacht voor eventuele sociaal-emotionele problemen als gevolg van dyslexie?

Dyscalculie

- Welke specifieke kennis is er op school aanwezig ten aanzien van dyscalculie en de vroegtijdige signalering hiervan? Denk aan een leerkracht die deskundig is en veel weet over dyscalculie, aan cursussen/bijscholing die het hele schoolteam heeft gevolgd, etc.
- In hoeverre wordt er op deze school gewerkt met het Protocol Ernstige Reken- en Wiskunde problemen en Dyscalculie (ERWD) voor basis- of voortgezet onderwijs?
- Welke voorzieningen zijn er op de school om leerlingen met dyscalculie een passende onderwijsplek te bieden?
 - Compenserende maatregelen. Denk aan het gebruik van hulpmiddelen zoals rekenmachine, tafelkaarten of formulekaarten, tijdsverlenging bij proefwerken, etc.
 - Dispenserende maatregelen. Denk aan minder oefenwerk hoeven maken, geen onverwachte beurten in de klas en dergelijke.
 - Geldt dit alleen voor het oefenen of ook voor de toetsen?
- Kan er remedial teaching op school plaatsvinden? Of moet dit buiten school, of zelfs na schooltijd? Hoe wordt dit betaald?
- Is er aandacht voor de sociaal-emotionele problemen als gevolg van dyscalculie?

ADHD/ADD

- Welke specifieke kennis is er op school aanwezig over ADHD/ADD?
- Welke ervaringen heeft een school met ADHD/ADD? Denk aan een leerkracht die veel weet over ADHD/ADD, aan cursussen/bijscholing op dit terrein die het hele schoolteam heeft gevolgd, etc.
- Welke voorzieningen en aanpassingen zijn er getroffen voor deze leerlingen? Worden deze consequent door alle leerkrachten gebruikt of verschilt dit per leerkracht? Bijvoorbeeld wiebelkussens, friemelspeeltjes, koptelefoons met muziek, stilteruimtes, en de mogelijkheid om weg te lopen of een bewegingsactiviteit in te plannen.
- Is er mogelijkheid tot tijdverlenging bij proefwerken als er sprake is van moeite met focussen?
- Hoeveel ruimte is er voor ouders en leerlingen om zelf maatregelen of hulpmiddelen aan te dragen?
- Is er de mogelijkheid tot regelmatig, eventueel dagelijks contact tussen leerling en de eigen mentor (VO)?
- Welke rol kan en wil de school spelen rond het innemen van medicatie onder schooltijd?
- Is er iets op deze school dat echt belangstelling of motivatie bij uw kind wekt? Denk aan extra aandacht voor techniek, creatieve vakken, muziek of sport.
- Wordt informatie en instructie vaak klassikaal gegeven? Of moet er veel individueel of juist in groepjes worden uitgezocht en uitgewerkt?
- Zijn er mogelijkheden om de leerling tijdens de les taakgericht te houden? Bijvoorbeeld extra aansporing door bijvoorbeeld een klassenassistent, of het individueel overhandigen van het werk (PO).
- Hoe groot is de school? Is het overzichtelijk? Zijn er aparte locaties of afdelingen per niveau of voor onderbouw- en bovenbouwleerlingen? Zijn er aparte schoolpleinen, ingangen, kapstokken, kluisruimtes of fietsenhokken?
- Zijn er vrije uren bij lesuitval of wordt dit op een andere manier opgevangen?
- Mogen leerlingen tijdens vrije momenten het schoolterrein verlaten? Hoe is het toezicht geregeld?
- Hoe wordt het huiswerk opgegeven? Moeten de leerlingen zelf hun agenda bijhouden of is er een klassen- of digitale agenda?
- Is er vanuit de school begeleiding bij het leren plannen van huiswerk?

ODD/CD

- Welke specifieke kennis is er op school aanwezig over ODD/CD?
- Welke ervaringen heeft een school met ODD/CD? Denk aan een leerkracht die veel weet over ODD/CD, of aan cursussen/bijscholing voor het hele team over omgaan met agressie, etc.
- Is de school bereid om te luisteren naar uw verhaal over de gebruiksaanwijzing van uw kind? En om een individueel plan op te stellen?
- Is men bereid direct afspraken te maken over de omgang met negatief gedrag van uw kind, of wil men liever wachten tot er problemen ontstaan?
- Welke voorzieningen en aanpassingen zijn er getroffen voor deze leerlingen? Worden deze consequent door alle leerkrachten gebruikt of verschilt dit per leerkracht? Denk aan een heen-en-weer-schriftje, toestemming om de klas te verlaten onder bepaalde omstandigheden, aanpassing van groepsopdrachten, etc.
- Is er een prettige time-outplek, waar de leerling uit eigen initiatief naar toe kan gaan om rustig te worden (dus niet alleen een strafkamertje)?
- Is er de mogelijkheid tot regelmatig, eventueel dagelijks contact tussen ouders, leerling, leerkracht en behandelaar (PO)? Communicatie is belangrijk om emoties van de leerling te kunnen plaatsen, en om te voorkomen dat ouders en leerkracht tegen elkaar worden uitgespeeld.
- Is er de mogelijkheid tot regelmatig, dagelijks contact tussen leerling, eigen mentor en behandelaar (VO)?
- Welke rol kan en wil de school spelen rond het innemen van medicatie onder schooltijd?
- Is er iets op deze school dat echt belangstelling of motivatie bij uw kind wekt? Denk aan extra aandacht voor techniek, creatieve vakken, muziek of sport.
- Zijn er duidelijke regels, grenzen en gezagsverhoudingen?
- Hoe is de man/vrouwverdeling en de leeftijdsopbouw van het team? Zijn er mensen aanwezig die natuurlijk gezag hebben zonder autoritair/vijandig over te komen?
- Heerst er een cultuur van positief benaderen, waarbij de leerling elke dag met een schone lei mag beginnen?
- Wordt er bij het kiezen van een straf rekening gehouden met de gevolgen van de straf voor de leerbaarheid van de leerling? Moet een leerling bijvoorbeeld wel eens voor straf de pauze of de gymles missen, terwijl hij daarna nog meer moeite heeft zijn gedrag onder controle te houden?
- Is er een eenduidige en duidelijke structuur bij het aanbieden van de lesstof?
- Wordt er voldoende lesstof op niveau aangeboden? Dit motiveert om taakgericht te blijven. Doelloze momenten vragen om probleemgedrag.
- Hoe groot is de school? Is het overzichtelijk? Zijn er aparte locaties of afdelingen per niveau of voor onderbouw- en bovenbouwleerlingen? Zijn er aparte schoolpleinen, ingangen, kapstokken, kluisruimtes of fietsenhokken?
- Zijn er vrije uren bij lesuitval of wordt dit op een andere manier opgevangen?
- Mogen leerlingen tijdens vrije momenten het schoolterrein verlaten? Hoe is het toezicht geregeld?
- Hoe wordt het huiswerk opgegeven? Moeten de leerlingen zelf hun agenda bijhouden of is er een klassen- of digitale agenda?
- Is er vanuit de school begeleiding bij het leren plannen van huiswerk?

DCD

- Is er op de school specifieke kennis te vinden over DCD? Of is er iemand op school met specifieke kennis over DCD?
- Heeft de school ervaring met leerlingen met DCD? Welke?
- Is er een fysiotherapeut of een motorisch remedial teacher aan de school verbonden?
- Is er dispensatie mogelijk voor taken/werkzaamheden waarbij de motoriek een grote rol speelt? Denk aan alternatieve opdrachten voor bijvoorbeeld tekenen, handvaardigheid en gym.
- Is het mogelijk een laptop te gebruiken bij toetsen en voor schoolwerk in de klas (in verband met moeilijk leesbaar handschrift).
- Zijn er compenserende maatregelen mogelijk zoals tijdverlenging bij proefwerken of het mondeling afnemen van toetsen?
- Is er de mogelijkheid tot regelmatig contact op een dag tussen leerling en de eigen mentor (VO)?
- Zijn er mogelijkheden voor extra hulp bij het plannen en organiseren van schooltaken? Bijvoorbeeld twee kluisjes voor meer overzicht.
- Wordt er rekening gehouden met de motorische beperkingen van het kind bij school-activiteiten als survivaldagen, kampen of sportdagen?
- Hoe wordt er binnen de school omgegaan met sociale gevolgen van het motorisch onhandig zijn, zoals buiten de groep staan of gepest worden?

Tot slot

De samenstellers hebben geprobeerd de checklist zo volledig mogelijk te maken. Mocht u echter zaken missen, dan stellen wij het zeer op prijs als u ons dat zou willen laten weten: jorien.vanleeuwen@balansdigitaal.nl. Bij voorbaat dank!

Wij wensen u veel succes bij uw zoektocht naar de meest passende school voor uw kind!

Begrippenlijst

Hieronder vindt u een begrippenlijst met veelgebruikte termen uit de checklist. Deze termen zijn in de tekst voorzien van een sterretje *. Voor meer uitleg van begrippen kunt u ook kijken op de website van het [Steunpunt Passend Onderwijs](#).

Educatief partnerschap

Dit is een proces waarin school en ouders elkaar wederzijds ondersteunen, en waarin ze proberen hun bijdrage aan de opvoeding van het kind op elkaar af te stemmen met als doel het leren, de motivatie en de ontwikkeling van het kind te bevorderen.

Handelingsplan

Een concreet plan dat zich richt op het begeleiden van een leerling met een leer- en/of gedragsprobleem. In dit plan geeft de school aan welke doelen zij nastreeft, op welke termijn en op welke manier zij middelen inzet om die doelen te bereiken. Het plan wordt binnen een tijdsbestek van 6 tot 12 weken uitgevoerd of geëvalueerd. In het nieuwe stelsel passend onderwijs wordt het handelingsplan vervangen door het [ontwikkelingsperspectief](#).

Ondersteuningsplanraad

De samenwerkingsverbanden passend onderwijs zijn verplicht een ondersteuningsplanraad in te stellen. In deze ondersteuningsplanraad (OPR) zijn ouders en personeel van de scholen vertegenwoordigd. Zij worden gekozen door en uit de medezeggenschapsraden van de scholen binnen het samenwerkingsverband. De OPR heeft instemmingsbevoegdheid ten aanzien van het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband.

Ondersteuningsprofiel

Een ondersteuningsprofiel is een omschrijving van de basis- en extra ondersteuning die een individuele school binnen een samenwerkingsverband kan bieden. Het geheel van ondersteuningsprofielen moet zorgen voor een dekkend aanbod van onderwijszorg binnen het samenwerkingsverband. Hiermee kunnen alle schoolbesturen binnen het samenwerkingsverband een passende plek vinden voor elke leerling en hun zorgplicht waarmaken. Zie ook [Zorgplicht](#).

Ontwikkelingsperspectief

De inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden van een leerling voor een bepaalde, langere periode. (Bron: Inspectie van het Onderwijs)

Met een ontwikkelingsperspectief maakt de school een voorspelling over het verwachte uitstroomniveau in het voortgezet onderwijs. Het ontwikkelingsperspectief is sturend voor het aanbod dat de school de leerling biedt en bevat handvatten voor de planning van het onderwijs. De school stelt een ontwikkelingsperspectief op voor leerlingen die extra ondersteuning op school nodig hebben in het reguliere onderwijs en voor alle leerlingen in het speciaal onderwijs. De school heeft hierover overleg met de ouders. Dit overleg is erop gericht dat ouders en school het samen eens zijn over het ontwikkelingsperspectief. In het nieuwe onderwijsstelsel (passend onderwijs) vervangt het ontwikkelingsperspectief het [handelingsplan](#).

Samenwerkingsverband

Er bestaan ongeveer 240 samenwerkingsverbanden voor het primair onderwijs (basisonderwijs en speciaal basisonderwijs) en 83 samenwerkingsverbanden voor voortgezet onderwijs. Ook scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs werken samen, in 34 regionale expertisecentra (REC's). Na de inwerkingtreding van de Wet passend onderwijs verdwijnen de huidige samenwerkingsverbanden en komen er nieuwe, grotere samenwerkingsverbanden, voor zowel primair als voortgezet onderwijs. Ook scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs (met uitzondering van cluster 1 en 2) gaan hier deel van uitmaken. In totaal zullen het ongeveer 150 samenwerkingsverbanden worden. Doel van deze verplichte samenwerking is het bieden van passend onderwijs aan alle leerlingen, met en zonder ontwikkelingsproblemen bij leren en/of gedrag. Binnen een samenwerkingsverband moet dan ook een dekkend aanbod van onderwijszorg geleverd worden. In een samenwerkingsverband worden afspraken gemaakt over welke begeleiding de reguliere scholen moeten kunnen bieden (zie ook [ondersteuningsprofiel](#)) en over de verdeling van de ondersteuningsgelden. Door de samenwerking kunnen scholen zich specialiseren en onderling afspraken maken wie welke kinderen het beste onderwijs kan geven. Als een school een leerling geen passend onderwijs kan geven, dan zoekt de school binnen het samenwerkingsverband naar een andere passende onderwijsplek.